

camii. — Bolgarski knez obiskal je rumunskega kralja in srbski kralj namisli isto storiti hitrej ko mogoče. — Egiptovski vicekralj ali Khedive sklenol je z Angleži posebno pogodbo. Vsled nje priznava khedive pokroviteljstvo angleško; vojaki angleški ostanejo v Aleksandriji, Damietti, Port-saidu, Ismajliji in Suez. S turškim sultanom se pogaja angleško ministerstvo, naj Angležem prepuosti ves Egipt, a ti mu plačajo vsako leto 3 milijone goldinarjev; vrhu tega obljubijo Angleži turško cesarstvo varovati zoper vsakšno razdelitev; sultan ponudbe ni podpisal, Baker-pašo, poturčenega Angleža pa je poslal v Egipt, da uredi z nova egiptovsko vojsko. — V Rim dojde kmalu veliko romarjev iz Španije. Tisti Italijani, ki so bombe pošiljali v Trst, shajajo se v Rimu, Benetkah in Vidmu. Tirolska povodenj poplavlila je tudi Verono in pokrajino do morja. — Bismark obhaja 20letnico svojega ministirovanja. V teh letih je Nemce spravil pod prusko „pikelhaubo.“ Sedaj se pripravlja na boj zoper Ruse; te še hoče potlačiti. — Francozi to dobro vedó in toraj hočejo takšno priliko porabiti in udariti v Nemčijo; imajo pa svojo vojsko uže tako uređjeno, da postavijo precej 1 milijon vojakov na noge. — Angleži se veselijo sedaj svoje zmage v Egiptu, tudi na Irskem postalo je mirneje. — Severna Amerika trpi po strašnih nalivih; tudi tam začenjajo čutiti slabe nasledke posekavanja gozdov. — V Australiji bila je v mestu Sidney sijajna svetovna razstava; sedaj je poslopje razstavino se unelo in do tal pogorelo.

Za poduk in kratek čas.

Dubrovnik.

III. Po hodnikih samostana frančiškanskega visi mnogo zgodovinskih, nmetnih podob; tu in tam pa je vzdian kakšen latinsk napis, ki nosi na čelu sivo starost. Tik samostana stoji sicer majhna ali silno lepa cerkva „Spas-Odrešenje“, l. 1536. pozidana za odvrážitvo nesrečnega potresa, kakor naznanja napis nad vhom. — Cerква dominikanska ni daleč od ozkega zaliva pri mestnih vratih „Pločah“ in je vredna, da si jo človek ogleda. Zidana je bila l. 1304. in je posvečena Mariji Devici. Tu visi gori omenjena slika Ticijanova „Marija Magdalena“. Kakor franjevci imajo tudi dominikanci posebno kapelico, zakladnico, v ktorej mi je najbolj dopadal srebrni križ, napravljen po zapovedi Uroša, kralja srbskega in sina Uroša Veliga od Gregorija II. škofa raškega. V notranjem hrani prave ostanke sv. križa. Kralj Uroš je bil prijatelj carigradskemu dvoru, od koder je imel za ženo Simonido, hčer Andronika II. Paleologa. Od ondot je dobil najbrž odlomek sv. križa, za kterega je ukazal napraviti srambo — gori imenovani srebrni križ. Ko je srbska kraljevina po Turcih propadla, prinesli so trgovci križ

v Dubrovnik ter ga izročili dominikancem. L. 1697. je Dubrovniška republika poslala Amaliji, ženi cesarja Leopolda, od teh ostankov krehlj, ki se nabaja v Beču v dragocenih okvirih. Cirilični napis, po dolgem in širokem v srebro vdobljen, pove zgodovino tega imenitnega križa. Če te zanima, tu ga imaš: „Isus Kristus nika si častni krst stvori gospod in kralj Štefan Uroš in sin velikago kralja Uroša domu svetih apostol Petra in Pavlu, jako da mu je na zdravje i na spasenje i na odpuščenje grehov. I krst stvori episkop Raški Gregorije vtiri, jako i ona vdovica dve cete dadušte. Kto vsuštet si krst uzeti od svetih apostol ili ot častnog dreva, da je proklet. Kratom ograzdajemi, vragu protivljajem se, ne boješte se kazni ego ni lajana, jako grdi uprazdni se i poprán bist siloju na drevje razpetago Hrista“. Ta staroslovenski v mnogem oziru važni napis bi se glasil v novoslovenščini: „Jezus Kristus zmaguje. Ta častni križ je ukazal napraviti gospod in kralj Uroš, sin Velikega Uroša cerkvi sv. apostolov Petra in Pavla, tako da mu je na zdravje in na odrešenje in odpuščenje grehov. In križ je napravil škof Raški Gregorij drugi (II) tako tudi ona vdovica, ki je dala dva denara. Kdor bi hotel ta križ vzeti od svetih apostolov in od častnega drevesa (namreč ostanke sv. križa), da je preklet. Skrižem si pomagam, se protivim vragu, ne boječ se kazni ne zasede, od kar je bil grdež ponižan in potlačen siloj na drevesu razpetega Kristusa“. Več o tem križu poroča leposlovni list „Slovinac“ št. 9. l. 1880. — Tudi očetje Jesuiti imajo lastno cerkvo, posvečeno sv. Marjeti, ker je neki ukazala postaviti Margareta kraljica Hrvatske, Slovonije in Bosne. Nekdanji jesuitski zavod je sedaj vojaška bolnišnica. V prostornih sobanah, v kterih se je duševno odgojevala in negovala Dubrovniška mladina, jočejo in stočejo sedaj na telesu potrti reveži.

Iz doslej napisanih črtic že lahko vsakdo sprevidi in sklepa, da je bil Dubrovnik svoj čas cvetoče mesto, ki je smelo tekmovali z največjimi mesti, ako ne celo z državami. V marmoru in kamnu še tleje in gori ogenj Dubrovniškega duha, kterega globokost in bistrost oznanjuje vsak steber, vsak kip in vsak zid. Dubrovnik se zamore v resnici s čim ponašati. Ima zgodovino, kakoršne nima marsiktera velika dežela. Vrhunec svoje slave, svojega blagostanja je doseglo mesto v 14. in 15. veku. Štelo je do 40.000 prebivalcev. Letnih dohodkov je prijemalo po 80.000 zlatov. Posamezni trgovci so poseli bogastva, da je mogel Marko Lukarić 15.000 fl. posoditi ogrskemu kralju Sigismundu po zgubljeni bitki pri Semendriji. To obilnost in blagostanje bi Dubrovnik še glasneje oznanjeval, da ne bi ga bil zadel l. 1667. strašen potres, ki mu je porušil najlepše in najdražje zgrade. Ukončano je bilo l. 1434. sezidano „Sirotište“ za revne otroke; „Zaklonište“ ali bolnišnica za stare ljudi in drugi koristni zavodi.

(Konec prih.)

Smešnica 39. Pri nekem šolskem spraševanju na deželi je najimenitnejši izmed navzočih poslušavcev dečka vprašal, ktera je sedma zapoved božja? Deček, sicer priden, si takemu gospodu ni upal „ti“ reči; malo pomisli, potem pa neboječ se odgovori: „Sedma zapoved božja pravi, da Vi, gospod, ne smete krasti!“

Janez Verlič, km. sin.

Razne stvari.

(*Srbski kralj Milan*) se je iz Gleichenberga s fjakerm peljal v Spielfeld, potem po železnici v Gradec, in dalje do Feldbaha po železnici s posebnim vlakom, ki je veljal 195 fl. Od ondod se je vrnil v Gleichenberg.

(*Konservativnega društva v Mariboru*) ude vabijo odborniki k občenemu zboru ob 3. uri popoldne v nedeljo 1. okt. v dijaškem semenišči, da se voli nov odbor ali društvo razdruži.

(*Središkega poštarja*) Grilca so prejeli v Monakovem in v Celje poslali.

(*V Oseku*) se je pod železniškim vlakom leseni most podrl, mašina in 6 vagonov je v Dravo palo, 47 ljudi utonilo, med temi 30 husarjev.

(*Parne žage*) v Zafostu pri Slov. Bistrici so pogorele.

(*Oderuh mariborski*) razupiti Jan. Gassmajer je sedaj zaradi odrtije tožen v Celji. Nekomu je posodil 600 fl., in jemal 60% obrestij, in od ostalih 400 fl. 180%. Da zamoremo take oderuhe tožiti, to se imamo zahvaliti sedanjej konservativnej večini državnega zbora.

(*Pogorel*) je Martin Munda v Janeževcih fare sv. Urbana pri Ptuji popolnem. Hiša, hlevi, ške-denj vse je proč s pridelki vred.

(*Občina Lemberška*) znebila se je svojega nadležnega pisarja Jana Grobelšaka; dali so mu po 10letnem rogoviljenji odpust, česar so ljudje prav radi.

(*Celjanke*) solze toči, da je vlada poslancu Schoenererju prepovedala v Linzu rogoviliti in ljudem pridgati, da je treba Avstrijo še bolje razklati in nemške dežele z Bismarkovino v neko čudno zvezo spraviti. Celjski pisarji in mazači so res posebni čuki!

(*Celjska gimnazija*) dobila je na mesto v Gradec odšedšega profesorja Heinricha nekega dr. Kreipnerje, trdega nemca z Gradca.

(*Čez Borlski most*) sta hotela dva kmeta peljati, pa Dravini valovje so obadva ugrabili s konji in vozovi vred; vse je proč!

(*Dve debeli zauršnici*) je dobil v srenjskeji uradnici celjske okolice pisar Hoffman. Sedaj toži.

(*Pred celjske porotnike*) pozvani so Matilda Lapornik (poskušen umor), Jož. Lečnik (uboj), Konrad Gobec (nesramno posilstvo), Jan. Kreft (nečistost), Karol Mahorič (nezvestoba v uradu), Jera Košic (poskušen umor) in Miha Fuchs (goljufija).

(*Na ptujskeji gimnaziji*) vpisali so 118 dijakov.

(*Celjski Rakusch*) je od g. Vivoda, župana pri sv. Florijanu vzel 3 fl. ter obljubil dve lepo tiskani diplomi, s katerima je bilo namenjeno g. državnemu poslancu baronu Goedelnu in dežel-nemu poslancu č. g. dr. Šucu podeliti častno srenjčanstvo. Namesto v 3 dneh pošlje v 14 dneh 3 nemški namazane diplome, katere se mu nevoljno vrnejo nazaj. Pri nemčurjih ne kaže ničesar naročevati Slovincem.

(*Iz Središča*) se nam poroča, da tamošnja „frajlica“ na pošti naš list psuje „das ist die schlechteste Zeitung“. Nemčurska koprivica se je tega bržčas od „Celjanke“ naučila. Svetujemo jej naš list brez opazk naročnikom dajati, drugače jej nekde posvetimo, da bode pomnila. Naš list plačuje poštni kolek kakor drugi.

(*Od Sotle*) se nam piše, da je nek Janez Toplišek iz Rudence, fare Ulimske, staremu Lov. Pezdevšekku posodil 30 fl. na eno leto. Toča poseka dolžnika in ta prosi potrpljenja do druge jeseni ter obljubi 10 fl. obresti. Toda Toplišek toži za 66 fl., ga zarubi in tako pritisne, da ubogi dolžnik blizu 80 fl. plača.

(*Zlobno skril*) se je nekdo za podpis g. Antona Božiča v Radoslavcih in uredništvo prevaril, da je se županu Radoslavskemu krivica zgodila. Župan je popolnem nedolžen, če niso vsi s tem zadovoljni bili, kar so kot po toči oškodovani prejeli penezne podpore. Okrajno glavarstvo je 20. novembra 1880 šte. 7120 ustavilo sklep občinskega odbora zastran slovenskega uradovanja. Vkljub temu je ostal župan mož beseda, narodnjak. Bodi s tem dopis v številu 36 Slovenskega Gospodarja popravljen.

(*Pogorel*) je posestnik Franc Škof v Šetarjevi, škoda je 800 fl.

(*Na Veterniku pri Brežicah*) je Mihala Bohoreta spečega v postelji nekdo skoz okno hotel ustreliti pa ga ni zadel.

(*Šolski list*) celjski „Popotnik“ bode baje prihodnje leto se tiskati dajal v Mariboru. Res čudno je, da Slovenci uže tako dolgo nemčurja Rakuscha krmimo z denarji! On tiska najnesramniša in najbolj nam sovražna lista. Pravi slovenski list ne kaže ondi tiskati.

(*V Radgonsko farno*) spada 5 slovenskih vasi, ki so všolane v mestno šolo, kder se ne učijo niti brati in pisati slovenski. Okolica bi se naj ločila in osnovala posebno slovensko šolo!

(*Slovenski uradovati*) je celjske sodnije okrožne predsednik g. Heinricher zapovedal. Sodniki imajo slovenskih strank, zatožencev in prič izjave slovenski zapisovati v zapisnike.

Loterijske številke:

V Gradec 23. sept. 1881: 87, 22, 85, 11, 43.
Na Dunaji „ „ 65, 75, 38, 84, 25.

Prihodnje srečkanje: 7. oktobra 1882.